

نام خانوادگی :	اداره کل آموزش و پرورش استان مازندران	ماده درسی : منطق
کلاس :	آموزش و پرورش شهرستان جویبار	تاریخ آزمون : 10 / 03 / 1402
دبیرستان :	آزمون دی ماه پایه: دهم	مدت آزمون: 80 دقیقه
تعداد سوال :	سال تحصیلی 1401-1402	طراح : ذکریایی
بارم	شرح سوال	تعداد صفحه : 2
1/25	صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص نمایید. (1) قضیه حملی قضیه ای است که به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم می کند. صحیح □ غلط □ (2) در استدلال استقرایی مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی دارد. صحیح □ غلط □ (3) در قضیه محصوره موضوع قضیه مفهوم کلی می باشد. صحیح □ غلط □ (4) در صورتی که موضوع و محمول قضیه حملی را جابجا کنیم قضیه بدست آمده را عکس قضیه می نامند. صحیح □ غلط □ (5) قیاس استثنایی قیاسی که عین نتیجه یا نقیض آن در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده صحیح □ غلط □	1
2/5	جاهای خالی را با کلمات و عبارات مناسب پر کنید. (1) منطق علم کاربردی است که تبحر در آن به نیاز دارد (2) باتغییر قضیه و ثابت نگهداشتن آن می توان به متداخل قضیه دست یافت (3) در دو قضیه متداخل تحت تضاد همزمان نیستند اما شاید همزمان باشند (4) در قیاس استثنایی از اثبات هر بخش از قضیه بدست می آید (5) استدلال‌هایی که در علوم فلسفه، ریاضیات و معارف برای فهم حقایق بکار می رود می گویند.	2
0/25	در عبارت زیر امکان پدید آمدن چه مغالطه در برداشت وجود دارد؟ " سعید همسایه‌اش را تکریم کرد. او فرد متدینی است"	3
0/5	دلیل نامعتبر بودن قیاس را بنویسید؟ (1) انسان از خاک است. خاک بی جان است. پس انسان بی جان است.	4
0/5	اقسام قضایای حملی را تعیین کنید؟ (1) هر کشوری به نیروی دفاعی نیاز دارد. (2) سقراط در دادگاه محکوم شد.	5
0/5	اشکال استدلال‌های زیر را بیان نمایید ؟ (1) آهن فلز است و در دمای طبیعی جامد است پس جیوه نیز فلز است و در دمای طبیعی جامد است. (2) متوسط قد 15000 نفر 160 سانتی متر است پس قد متوسط کل مردم 160 سانتی متر است.	6
0/5	دامنه مصادیق موضوع و محمول قضایای زیر را تعیین نمایید. (1) هر گیاهی نیازمند شرایط خاص است. (2) هیچ انسانی نشخوار کننده نیست.	7
0/75	نوع دلالت لفظ بر معنا را در عبارات زیر بنویسید ؟ (1) ایران همیشه سربلند است: (2) ایران وطن من است: (3) فردابه ایران بر می گردم:	8
0/75	اشکال تعریف‌های زیر را بنویسید؟ (1) یم: قماقم (2) نقاشی: تصویر کشیده شده با قلم مو . (3) استخدام تمام وقت: نوعی استخدام که شخص به صورت تمام وقت در محل کار حضور دارد.	9
0/75	جدول زیر را کامل کنید. هیچ الف ب نیست (1) تداخل (2) متناقض (3) عکس مستوی	10
0/75	اقسام تعریف زیر را مشخص نمایید. (1) انسان: حیوان متفکر (2) نبی: لفظ عربی به معنا پیام آور.... (3) کتاب مقدس: قرآن، انجیل	11

1	با رسم شکل مشخص نمایید میان دو مفهوم کلی چه نسبتی از نسب چهارگانه برقرار است. (1) موازی متقاطع (2) شعر و غزل	12
1	اعتبار یا عدم اعتبار قیاس زیر را مشخص و دلیل آن را ذکر نمایید. (1) بعضی الف ب است : بعضی ج ب نیست : بعضی الف ج نیست (2) بعضی الف ب نیست هر ج ب است بعضی الف ج نسبت	13
1	هریک از قضایای زیر از اقسام کدام یک از قضایای شرطی هستند؟ (1) من احتمالا یا نمره 17 می گیرم یا نمره 18 (2) گر به صورت آدمی انسان بدی احمد و بوجهل خود یکسان بدی	14
1	مشخص نمایید استدلال زیر کدام قسم از قیاس استثنایی هستند. دلیل اعتبار یا عدم اعتبار آن را بیان کنید. - اگر سیگار بکشم . عمرم کوتاه می شود. حالا که سیگار نمی کشم پس عمرم طولانی خواهد بود.	15
1/5	کلمات در جملات بار ارزشی متفاوتی دارند . در قالب مثال بکار ببرید.	16
شرح سوال		
0/5	چرا تعریف در زندگی اهمیت ویژه ای دارد؟	1
0/5	شرایط معتبر بودن قیاس را بنویسید(ذکر 2 مورد)	2
0/75	قضایای شرطی از چند جزء تشکیل شده ، همراه با مثال مشخص نمایید.	3
0/75	شرایط استقرایی تعمیمی قوی را ذکر نمایید.	4
1	جدل چگونه فنی است و کجا بکار می رود؟	5
1	قانون نتیجه قیاس را بنویسید.	6
1	مشخص کنید در هر یک از روابط مربع تقابل کمیت و کیفیت دو قضیه ثابت می ماند یا تغییر می کند. (تضاد، تناقض)	7
جمع پارم : 20	موفق و موید باشید	

به نام خدا

نویسنده پاسخننامه: هادی حاجی زاده/منطق دهم/دبیرستان جوادالائمه

1-1- غلط 2- غلط 3- صحیح 4- صحیح 5- صحیح

2- 1- تمرین و ممارست

2- کمیت – کیفیت

3- کاذب – صادق

4- نفی بخش دیگر

5- برهان

3- ابهام در مرجع

4- حدوسط در دو مقدمه عینا تکرار نشده است.

5- 1- محصوره (موجبه کلیه)

2- شخصیه موجبه

6- 1- استدلال تمثیلی است.

2- استقرار ضعیف است و تعمیم شتاب زده انجام شده است؛ زیرا نمونه

گیری از ۱۵ هزار نفر برای تعمیم به ۷۵ میلیون نفر کافی نیست.

7- 1- هر گیاهی + نیازمند شرایط خاصی- است.

2- هیچ انسانی + نشخوارکننده- نیست.

8- 1- التزامی 2- مطابقی 3- تضمینی

9- 1- واضح نبودن 2- جامع و مانع نبودن 3- دوری بودن

10- 1- بعضی الف ب نیست

2- بعضی الف ب است

3- هیچ ب الف نیست

11- 1- مفهومی 2- لغوی 3- ذکر مصادیق

12- 1- تباین 2- عموم و خصوص مطلق

13- 1- معتبر نیست. علامت ج در نتیجه مثبت اما در مقدمه منفی است.

2- معتبر است.

14- 1- مانعه الجمع 2- شرطی متصل

15- قیاس استثنایی اتصالی-رفع مقدم-نامعتبر

16- مردن-فوت شدن-سر به نیست شدن...

شرح سوال

1-تعریف کاربرد وسیعی در علوم مختلف دارد.در تمامی علوم از اصطلاحات تخصصی خاصی استفاده میشود که در آن علم تعریف میشوند.اصطلاحاتی همچون گشتاور در فیزیک،قضیه در منطق و... در بحث و گفتگوی میان دو نفر نیز داشتن تعریف مشترکی از یک مطلب اهمیت دارد.گاهی اوقات ریشه اصلی اختلافات ناشی از مشخص نبودن مفاهیم و نداشتن تعریفی دقیق از آنهاست.بدین جهت آموختن نحوه تعریف صحیح مفاهیم و انواع تعریف در زندگی انسان از اهمیت زیادی برخوردار است و ما را از دچار شدن به بسیاری از خطاهای ذهن باز میدارد.

2- 1- هر دو مقدمه سالبه نباشند. (به عبارت دیگر: حداقل یکی از مقدمات موجب باشد)

2- حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی نداشته باشد. (به عبارت دیگر: حد وسط حداقل در یکی از مقدمات دارای علامت مثبت باشد)

3- هر کدام از موضوع یا محمول که در نتیجه علامت مثبت داشتند، در مقدمات نیز علامت مثبت داشته باشند.

(اگر موضوع یا محمول در نتیجه علامت منفی داشته باشند نیازی به بررسی آنها نیست.)

3- متصل: اگر باران نبارد آنگاه خشکسالی میشود

منفصل: یا باران می بارد یا خشکسالی می شود

4- 1- نمونه ها باید تصادفی باشند. 2- نمونه ها باید متفاوت بوده و بیانگر همه طیف های مختلفی باشند که در جامعه آماری و ما وجود دارند. 3- تعداد نمونه ها نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند.

5- گاهی در بحث با دیگران تنها در پی غلبه بر آنها هستیم. به عنوان مثال در جریان یک مناظره تلویزیونی، طرفین در پی اقناع یکدیگر نیستند؛ بلکه هدف آنها شکست دادن طرف مقابل است. بدین جهت هدف آنها بیان استدلال‌هایی است که در مقابل آنها، طرف مقابل حرفی برای گفتن نداشته باشد و مجبور به پذیرش نتایج آنها و یا اعتراف به شکست شود. بدین ترتیب کسانی که شاهد این مناظره هستند، به فرد پیروز گرایش پیدا می‌کنند. در گذشته اینگونه استدلال‌ها را در فن «جدل» بررسی می‌کردند.

6- کیفیت نتیجه در قیاس اقترانی از این قانون کلی پیروی می‌کند که «اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد، نتیجه نیز سالبه خواهد بود». بنابراین با مشاهده مقدمات قیاس می‌توانیم تشخیص دهیم که نتیجه سالبه است یا مجبوره. اگر نتیجه قیاس از این قانون پیروی نکرده باشد، آن قیاس نامعتبر است.

7- تضاد: کمیت ثابت می‌ماند. کیفیت تغییر می‌کند

تناقض: کمیت و کیفیت هر دو تغییر می‌کنند.